

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 19. 10. 1956, sp. zn. 1 Tz 321/56

Číslo: 11/1957

Právní věta:

Pod pojem "domu" ve smyslu § 236 odst. 1 tr. zák. je třeba rozumět též všechny uzavřené prostory, které tvoří příslušenství domu, tedy i uzavřený dvůr, zahradu, půdu, sklep a všechny vedlejší místnosti.

O vniknutí do domu nebo bytu jiného tím, že pachatel užije násilí, půjde i tehdy, když pachatel užije násilí proti věci (na př. vylomí dveře, zámek, okno a pod.). Naproti tomu pouhé překonávání překážky, která činí pachateli určité obtíže (na př. přelézání plotu, vnikání do domu úzkým oknem vyžadujícím námahu) není užitím násilí.

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 19.10.1956

Spisová značka: 1 Tz 321/56

Číslo rozhodnutí: 11

Číslo sešitu: 2

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Porušování domovní svobody

Předpisy:

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Obviněný přelezl plot uzavřeného dvora a pootevřeným oknem vlezl do místnosti, kde spala dívka (A), s níž obviněný měl před tím známost a s níž chtěl souložit. Když děvče začalo křičet, dal se obviněný na útěk, aniž se v místnosti, zejména vůči A něčeho dopustil. Na to téže noci přelezl obviněný plot u zahrady dalšího domu a klepal na uzavřené okno místnosti, kde spala dcera majitele domku, s níž měl obviněný rovněž před tím delší dobu známost. Také v tomto případě měl obviněný v úmyslu s děvčetem (B) souložit. Když však otec téže byl hlukem upozorněn na to, že se venku něco děje, vyšel z domu a obviněný, který jej zpozoroval, i tentokrát utekl.

Lidový soud v Jaroměři uznal obviněného vinným trestným činem rušení domovní svobody podle § 236 odst. 1 tr. zák. Lidový soud dospěl k závěru, že jednání obviněného v obou případech naplňuje znaky trestného činu rušení domovní svobody, poněvadž obviněný vnikl v jednom případě do bytu jiného, v druhém případě do přilehlé ohrazené zahrady, která byla příslušenstvím domu, a to vždy s úmyslem vykonat tam násilí, totiž aby souložil se ženami spícími v místnostech, do nichž vnikl, po případě vniknout chtěl.

Nejvyšší soud ke stížnosti pro porušení zákona podané předsedou nejvyššího soudu zrušil rozsudek lidového soudu a tomuto soudu uložil, aby věc znovu projednal a rozhodl.

Odůvodnění:

Předseda nejvyššího soudu ve stížnosti pro porušení zákona vytkl, že byl zákon porušen v ustanovení § 236 tr. zák. a uvedl, že k závěru lidového soudu, že obviněný vnikl do bytu v prvním případě a do zahrady v druhém případě v úmyslu vykonat tam násilí, nestačí doznání obviněného, že chtěl souložit s A, po případě s B, který není prokázáno, že obviněný měl v úmyslu jmenované ženy donutit k souloži násilím. Stížnost pro porušení zákona je důvodná.

Trestného činu rušení domovní svobody podle § 236 odst. 1 tr. zák. lze se dopustit trojí činností:

1. Pachatel vnikne do domu jiného tím, že užije (k tomu) násilí nebo pohrůžky bezprostředního násilí,
2. pachatel bez oprávnění vnikne do domu nebo bytu jiného v úmyslu vykonat tam násilí,
3. pachatel bez oprávnění setrvá v domě nebo bytě jiného v úmyslu vykonat tam násilí.

Obviněný vnikl v obou souzených případech do domu, po případě do bytu jiného. Posouzení tohoto zákonného znaku nebrání skutečnost, že pachatel v druhém případě vnikl pouze do uzavřené zahrady, která byla příslušenstvím domu, do něhož obviněný směřoval. V tomto směru lidový soud správně uvádí, že pod pojmem „domu“ je třeba rozumět též všechny uzavřené prostory, které tvoří příslušenství domu, tedy též uzavřený dvůr, zahradu, půdu, sklep a všechny vedlejší místnosti.

Je proto třeba zkoumat, zda obviněný v uvedených případech naplnil též další znak trestného činu rušení domovní svobody, t. j. zda při vniknutí do bytu A a do domu otce B užil násilí nebo pohrůžky bezprostředního násilí, po případě zda vnikl do těchto objektů nebo zda v nich setrval v úmyslu vykonat tam násilí.

Podle skutkového zjištění lidového soudu, které je ve shodě s výsledky provedených důkazů, vnikl obviněný do obou objektů bez použití násilí nebo pohrůžky bezprostředního násilí. S právním názorem okresního prokurátora vysloveným v žalobě, že obviněný musel při vniknutí do obou objektů překonávat určité překážky přelézáním plotu a vniknutím do bytu úzkým oknem, že tudíž musel použít násilí, nelze souhlasit. Násilí jako prostředek k překonání odporu proti vniknutí do domu nebo bytu jiného nemusí sice být jen násilím proti osobě, na př. jejím odstrčením, když přidržuje dveře a pod. O užití násilí půjde i tehdy, když pachatel užije násilí proti věci, na př. vylomí dveře nebo zámek u dveří nebo vyrazí okno a pod. Pouhé překonávání nějaké překážky, na př. přelézání plotu nebo vniknutí do domu nebo bytu otevřeným, ale úzkým oknem, takže pachateli činí určité obtíže tyto překážky překonat, kteří však ještě užitím násilí. Že by se byl obviněný snažil vniknout do objektů pohrůžkou bezprostředního násilí, zjištěno nebylo. Výsledky dokazování nedávají však ani podklad pro závěr lidového soudu, že obviněný vnikl do bytu A a do zahrady u domu otce B v úmyslu vykonat tam násilí. Toto násilí spatřoval lidový soud v tom, že obviněný doznal, že vnikl do bytu A a do zahrady u domu otce B v úmyslu vykonat tam násilí. Toto násilí spatřoval lidový soud v tom, že obviněný doznal, že vnikl do bytu A a do zahrady dalšího domu v úmyslu souložit se ženami spícími v bytě, resp. v domě. Skutečnost, že obviněný vnikl do uvedených objektů za účelem soulože se ženami tam spícími nemůže však být sama o sobě ještě spolehlivým důkazem o jeho úmyslu vykonat tam násilí. Na tento úmysl by bylo možno usuzovat pouze tehdy, kdyby bylo prokázáno, že obviněným měl v úmyslu vykonat soulož na ženách proti jejich vůli nebo s překonáním jejich odporu. Úmysl souložit se ženami proti jejich vůli nebo s překonáním jejich odporu však obviněnému prokázán nebyl. Obviněný, který se ke svému jednání jinak spontánně doznal, uvedl, že v případě, kdyby A nebyla se souloží souhlasila, nebyl by se snažil ji k souloži donucovat a že by byl svůj úmysl s A souložit uskutečnil pouze, kdyby se byla nechala k souloži přemluvit. Pokud jde o B, uvedl obviněný,

že chtěl k ní již proto, že s ní již dříve udržoval známost po dobu pěti let, že však známost byla přerušena před tím, než nastoupil vojenskou službu. Obviněný též uvedl, že k B již dříve chodil v pozdních nočních hodinách, zaklepal na okno vedle hlavního vchodu a B mu vždycky přišla otevřít. Tato obhajoba obviněného je pak podporována výpověďmi svědků, zejména i otců a bratrů obou děvčat, kteří shodně potvrdili, že se obvinění nechoval nijak násilně a jakmile byl vyrušen nějakou osobou, okamžitě se dal na útěk. Lze tedy věřit jeho obhajobě, že neměl v úmyslu vykonat vůči ženám nebo jiným obyvatelům domu a bytu násilí, že jeho snahou bylo pouze dostat se nepozorovaně k jmenovaným ženám, aby je přemluvil k souloži. Vzhledem k tomu, že je svědky prokázáno, že obviněný při sebe menším vyrušení ihned uprchl, není dán ani třetí případ trestného činu rušení domovní svobody, totiž, že by byl v domě nebo v bytě bez oprávnění setrval v úmyslu vykonat tam násilí. O tento třetí případ by mohlo jít pouze tehdy, kdyby obviněný vnikl do domu nebo bytu A nebo B s úmyslem přemluvit tam spící ženy k souloži, tedy bez úmyslu vykonat tam násilí, avšak v případě odmítnutí, kdyby tam byl setrval v úmyslu přimět ženy k souloži proti jejich vůli nebo s překonáním jejich odporu nebo dopustit se jiného násilí.

Jednáním obviněného, který sice bez oprávnění, avšak bez užití násilí nebo pohrůžky bezprostředního násilí vnikl do bytu A a do zahrady u domu otce B a jemuž nebylo prokázáno, že by byl měl slavný úmyslu vykonat tam násilí event., že by tam bez oprávnění setrval v úmyslu vykonat násilí, nejsou tedy naplněny znaky trestného činu rušení domovní svobody podle § 236 odst. 1 tr. zák.

Obviněný na svoji obhajobu uvedl, že vypil v hostinci tři až čtyři desetistupňová piva a dvě až tři odlivky likéru a že svůj nápad chodit v noční době za ženami a přemlouvat je k souloži uskutečnil částečně pod vlivem vypitých alkoholických nápojů. Činnost obviněného, který v noční době vnikal bez oprávnění do domu a bytu jiných osob za tím účelem, aby ženy tam spící přemlouval k souloži, a který tímto svým jednáním znepokojoval obyvatele domu a bytu odpočívající po denní práci, takže se tyto obyvatelé domnívali (neboť obviněného nepoznali), že se do domu a bytu snaží vniknout zloděj a nechali – jak plyne z trestního oznámení – případ vyšetřit bezpečnostními orgány, je však nepochybně porušením základních pravidel občanského soužití ve smyslu § 127 tr. zák. spr.

Lidový soud tedy svým rozsudkem porušil zákon v ustanoveních § 236 odst. 1 tr. zák. a § 127 tr. zák. spr. Je tedy nutno napadený rozsudek zrušit, věc vrátit k novému projednání, při čemž lidový soud musí vzít též v úvahu otázku promlčení uvedeného přestupku.